

מדת בדת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"צ הגאון רבי משולם דוד הלוי בן
רבינו יצחק זאב סולבייצקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 319 פרשת בשלח תשפ"ו

מנחות כא-כז

מולחים את הקומץ והקטורת והלבונה ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים ועולת העוף, אלא יש לבאר לקרבנם היינו לאכילת הקרבן ולאכילה הכוונה אכילת חולין, אך לכאורה זה פשוט שאסור להביא חולין לשם, ויש לומר שכיוון ששנינו שהכהנים אוכלים עם הקודש חולין ותרומה כדי שיאכל על השובע בכ"ז לא נותנים בהם מלח של קדשים, ורבינא הוכיח כן שאם נאמר שלקרבנם הכוונה למלוח ומותר רק בתנאי ב"ד ולולא כן אסור וזה ק"ו שאם לישראל מותר כ"ש שמותר לכהנים ששנינו שאין לומר שמי שהתנדב מנחה יביא מלח מביתו כמו שהוא מביא מביתו את הלבונה, ויש ללמוד ממה שהתורה אמרה הבא מנחה והבא לבונה וכמו הוא מביא לבונה מביתו כך יביא את המלח מביתו או שנאמר שהתורה אמרה הבא מנחה והבא מלח וכן עצים וכמו שהעצים הם משל הציבור כך המלח משל ציבור, ועדיף ללמוד דבר שנוהג בכל הזבחים מדבר שנוהג בכל הזבחים ולא לבונה שלא נוהגת בכל הזבחים, או שנלמד מלח שבא עמה בכלי אחד מלבונה שבאה עמה בכלי אחד, לכן צריך ללמוד ממה שכתוב ברית מלח עולם היא וכתוב בלחם הפנים מאת בני ישראל ברית עולם כמו ששם שזה מהציבור כל המלח משל הציבור, ורב מרדכי אמר לרב אשי שרב שישא בר רב אידי תירץ שזה כדעת בן בוכרי שר' יהודה אמר שבן בוכרי העיד ביבנה שכל כהן ששוקל שקלים הוא לא חוטא ור' יוחנן בן זכאי אמר לו כהן שאינו שוקל הוא חוטא אך הכהנים דרשו את הפסוק וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל ואם העומר ושתי הלחם ולחם הפנים הם משלהם איך ניתן לאכלם, ולדעת בן בוכרי יש לומר שכיון שלכתחילה אינו חייב להביאו א"כ גם כשהוא מביא אותו הוא חוטא שהוא מכניס חולין לעזרה, ויש לומר שהוא מביא ומוסר לציבור,

דף כב והיינו אומרים שהתורה זיכתה לישראל כי הם נתנו משקליהם ללשכה אך לכהנים שלבן בכורי אין לשכה לא זכתה להם התורה, קמ"ל שכן.

מה שהעצים באים משל ציבור לומדים כמו שדרש ר"א בן ר"ש שאין לומר שהמתנדב עולה יביא עצים מביתו כמו שהוא מביא נסכים מביתו שכתוב על העצים אשר על האש אשר על המזבח וכמו שהמזבח משל ציבור כך העצים והאש משל ציבור, ור"א בן שמוע למד שכמו שבמזבח מדובר שלא השתמשו בו כלל להדיוט כך עצים ואש דוקא כשלא השתמש בהם הדיוט, והתנאים נחלקו שלר"א בן שמוע צריך דוקא מהשקלים החדשים ולר"א בן ר"ש לא צריך חדשים, ויש להקשות וכי לא ניתן להשתמש מהעתיקים הרי כתוב בפסוק ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים, ויש לומר שמדובר שם בחדשים שהוא עדיין לא השתמש בהם, ועולא פירש שמוריגים זה מיטה של טרבל ומבאר רב יהודה שזה לוח עץ דומה לנסר של קורקוסא שדשים בו, ואמר רב יוסף שיש פסוק שמוריגים שייך לדישה שכתוב הנה שמתוך למורג חרוץ בעל פיפיות תדוש הרים.

משנה אם התערב הקומץ של המנחה בשל חברתה במנחת כהנים ונסכים וכהן משיח כשרה ור' יהודה סובר שאם התערב מנחת נסכים עם מנחת כהן משיח פסולה כי בלילתה עבה והאחרת בלילתה רכה והן בולעות זו מזו. גמרא שנינו שאם דם התערב במים אם יש בו מראה דם הוא כשר ואם הוא התערב ביין רואים כאילו הוא מים ואם הוא התערב בדם בהמה וחיה רואים אותו כאילו הוא מים ור' יהודה סובר שדם לא מבטל דם, ור' יוחנן אמר שהם נחלקו בפסוק ולקח הכהן מדם הפר ומדם השעיר וידוע שדם הפר מרובה משל השעיר וסוברים רבנן עמוד ב שעולים לא מבטלים זה את זה ור' יהודה סובר שלומדים מכאן רק למין במינו שלא בטל, ומה שחכמים הוכיחו לעולים ולא מטעם שזה מין במינו שא"כ היו נחלקים בכל מין במינו והם

דף כא יש לבאר שאם הברייתא היא כרבי מיעטו נסכים ולא עצים, ששנינו שהדם והעצים והקטורת לא טעונים מלח, ולרבי קשה מעצים ולרבנן קשה מקטורת, ויש לפרש שהברייתא הזו היא כדעת ר' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה שלמד במלח מה הפרט מפורש דבר שהוא מקבל טומאה ועולה לאישים והוא על מזבח החיצון למעט עצים שאינם מקבלים טומאה, ולמעט דם ויין שאינם עולים לאישים, ולמעט קטורת שהיא לא ניתנת במזבח החיצון, אך קשה שמשמע שרק בגלל שהתורה מיעטה דם אין בו מלח ולולא זה היינו אומרים שהדם צריך מלח ולכאורה כשמלחו הוא יצא מתורת דם כמו שאמר זעירי בשם ר' חנינא שדם שבישלו אינו עובר עליו, ורב יהודה אמר בשם רב שדם שמלחו אינו עובר עליו, ורב יהודה עצמו אמר שאם צלה אברים והעלם אין בהם משום ריח ניחוח, ויש לומר שהיינו אומרים שיתן בו מעט מלח למצוה בעלמא, קמ"ל שלא יתן בו מלח, וכשאמר רבא את דברי זעירי על דם שבישלו הקשה לו אביי ממה ששנינו שאם הקפה את הדם ואכלו או שהמחה חלב וגמעו חייב, ויש לומר שאם הקפה באור לא יעבור עליו כי אינו חוזר לקדמותו ואם הקפה בחמה הוא עובר עליו כי הוא חוזר לקדמותו, אך קשה שגם בהקפה בחמה נאמר שכיון שהוא נדחה מתורת מלח הוא נדחה לגמרי כמו ששאל ר' מני את ר' יוחנן אם חייב משום דם בדם שקרש ואכלו ואמר ר' יוחנן שכיון שהוא נדחה מהמזבח הוא לא חוזר לקדמותו ורבא שתק, ואמר אביי שאולי ניתן לחלק שבחטאות החיצונות כשר לתת דם שעמד בחמה ולכן עובר עליו אך בחטאות הנשרפות לא יעבור עליו, אמר רבא הזכרתי את מה שאמר רב חסדא שדם חטאות שקרש ואכלו חייב כי התורה אמרה ולקח ונתן והדם הזה עדיין שייך בלקיחה ונתינה אך דם חטאות פנימיות שקרש ואכל פטור כי לא שייך בו טבילה והזאה, ורבא עצמו סובר שגם בפנימיות הוא חייב עליו כיוון שכנגדו ראוי בחטאות חיצונות.

רב גידל אמר בשם זעירי שדם חוצץ בין לח ובין יבש ויש להקשות ששנינו שדם דיו דבש וחלב יבשים חוצצים ולחים לא חוצצים, ויש לומר שאם הוא נסרך וכבר אינו לח לגמרי הוא חוצץ ואם הוא לח שאינו נסרך הוא לא חוצץ.

שנו בברייתא בפסוק תמלח שאין לומר תבונה את הדם ע"י המלח כי כתוב תמלח ואין לומר שמספיק לטבול במי מלח שכתוב במלח וכתוב ולא תשבית מלח שיש להביא מלח שאינו שובת והוא נמצא בכל עת והיינו מלח סדומית, ואם לא מצא מלח סדומית יביא מלח איסתרונגית מהקרקע שכתוב תקריב כל שהוא תקריב מכל מקום ואפילו בשבת ואפילו בטומאה, רבה בר עולא מבאר שתבונה הכוונה ששימו בו כשיעור ששמים תבן בטיט, ואביי מקשה א"כ היה צריך לומר יתבוננו ואביי מבאר שהיינו אומרים שיעשונו כבנין, ורבא הקשה שא"כ היה צריך לומר יבננו, ורבא מבאר שהיינו אומרים תבונה וביאר רב אשי שהוא כשיעור שיתן טעם כמו בינה לכן כתוב תמלח, והוא מביא את האבר ונותן עליו מלח וחוזר והופכו ונותן עליו עוד מלח ומעלהו, ואביי אומר שמספיק כך גם למליחה של קדרה.

עמוד ב שנו בברייתא שמועלים במלח שעל האבר, ומה שעל הכבש ובראשו של המזבח לא מועלים ורב מתנה אמר שלומדים את זה מהפסוק והקרבתם לפני ה' והשליכו הכהנים עליהם מלח והעלו אותם עולה לה' והיינו שאבר עם מלחו נקרא עולה.

שנו בברייתא שהכהנים יכולים להנות מהמלח והעצים ואמר שמואל שמותר רק לקרבנם אך לא לאכילה ולכאורה לקרבנם הכוונה לקרבן עצמו ולאכילה הכוונה לאכילת הקרבן הרי ודאי מותר לאכול בו שהרי אם מותר לתת את המלח למליחת עורות קדשים כ"ש שמותר לאכילת קדשים ששנינו שהמלח נתון בג' מקומות א. בלשכת המלח ששם מולחים עורות קדשים, ב. על גבי הכבש ששם מולחים את האברים, ג. בראשו של מזבח ששם

נחלקו בעולים שהסיבה היא בעולים שלא מבטלים זה את זה, אך קשה שניתן לומר שזה לא מתבטל מצד שני הסיבות ולא מספיק סיבה אחת, וכן יש להקשות בדעת ר' יהודה שאין הוכחה שמין במינו לא בטל כי זה לא מתבטל בגלל שעולים לא מבטלים, אך יש לומר שאם היו חולקים בעולים שהם לא מין במינו היה ניתן להוכיח על עולים אך הפסוק מדבר במין במינו משמע שזה הסיבה שאינו בטל, אך קשה שניתן לומר שגם לר' יהודה צריך את שניהם שעד שיהיה מין במינו ועולים זה לא מתבטל.

יש להוכיח מדברי ר' יהודה במשנתנו שאם התערבה מנחת כהנים במנחת כהן משיח היא פסולה שאחת בלילתה עבה והאחרת רכה והן בולעות זו מזו, ולכאורה מה הנ'מ הרי זה מין במינו ואינו בטל וא"כ לא היה חסר ממנחת הנסכים,
דף כג ומבאר רבא שר' יהודה סובר שדבר שהוא מין במינו ודבר אחר מסלקים את מינו כמי שאינו וממילא שלא במינו רבה ומבטלו.

לר' יוחנן אם נתן שמן במנחת חוטא הוא פסול ולר"ל מלכתחילה יש לשכשך את מנחת החוטא בשמן ולהעלותו ומה שכתוב לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה היינו שלא יתן עליה כשאר מנחות, ור' יוחנן מקשה ממה ששנינו שאם התערב חרב בבלול יקריב ולר' יהודה לא יקריב ומשמע שהתערב קומץ של מנחת חוטא במנחת נדבה ומשמע שאם נפל שמן במנחת חוטא לא יקריבנו, ויש לדחות שמדובר שהתערבה מנחת פרים ואילים במנחת כבשים, אך קשה ששנינו כך להדיא שמנחת פרים ואילים שהתערבה במנחת כבשים וחרב שהתערב בבלול יקריב ולר' יהודה לא יקריב, ויש לומר שהברייתא מפרשת שמנחת פרים ואילים במנחת כבשים היא נקראת חרבה בבלולה.

רבא מסתפק אם מיצה שמן על העצים האם חיבורי עולים הם כעולים או לא ורבינא אמר לרב אשי שנחלקו בזה ר' יוחנן ור"ל ששנינו שמי שהעלה אבר שאין בו כזית ועצם משלים אותו לכזית לר' יוחנן חייב שחיבורי עולים כעולים ולר"ל פטור שחיבורי עולים אינם כעולים, ויש לומר שהספק הוא גם לר' יוחנן שהוא דיבר על עצם שהוא מין הבשר אך העצים אינם מין המנחה והספק הוא גם לר"ל שפטור בעצם כי הוא יכול לפרוש ואם פרש אין מצוה להחזירו אבל שמן שאינו יכול לפרוש לא, או שגם בזה פטור ר"ל, ונשאר בתיקו.

משנה שתי מנחות שלא נקמצו והתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מכל אחת בפני עצמה כשירות ואם לא הן פסולות, אם התערב קומץ במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר מי שנקמצה עולה לבעלים והאחרת לא עולה לבעלים, אם התערב הקומץ בשייריה או בשיירי חברתה לא יקטיר ואם הקטיר זה עולה לבעלים. גמרא רב חסדא אומר שנבלה בטילה בשחוטה כי השחוטה לא יכולה להיעשות נבלה ואם התערב שחוטה בנבלה לא בטילה כי הנבלה יכולה להיות מותרת כשחוטה אם היא תסריח שטומאתה פורחת ממנה, ור' חנינא אומר שדבר שיכול להיעשות כמוהו אינו בטל ודבר שלא יכול להיעשות כמוהו אינו בטל, ולכאורה לרבנן הם לא יחלקו שהרי הם סוברים שעולים לא מתבטלים זה בזה אך מין במינו בטל, ולר' יהודה עמוד ב הולכים אחר המראה וזה מין במינו ויש לומר שהספק הוא לר' חייא שאמר שנבלה ושחוטה בטלות זו בזו, ולכאורה לרבנן ודאי יש ביטול שהרי לשיטתם עולים לא מבטלים זה את זה אך שאר מין במינו בטל ולר' יהודה כל מין במינו לא בטל, ויש לומר שר' יהודה לא בטל רק מה שיכול להיות כמותו ומה שלא יכול להיות כמותו בטל, ונחלקו שלרב חסדא הולכים אחרי המבטל ולר' חנינא הולכים אחר המתבטל, ולכאורה ניתן להוכיח ממשנתנו ששנינו שתי מנחות שלא נקמצו והתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מכל אחת בפני עצמה כשירות ואם לא פסולות והרי כשקומץ מאחת השאר נעשה שיריים והשיריים לא מבטל את מה שלא נקמץ ולרבנן אמנם עולים לא מבטלים זה את זה אך מין במינו בטל וא"כ זה לדעת ר' יהודה וזה מובן לדעת רב חנינא שהולכים אחר הבטל שיכול להיות כמו המבטל וכשקומץ מהשני זה נעשה שיריים כמו האחר אך לרב חסדא שהולכים אחר המבטל קשה הרי השיריים לא יכולים לחזור להיעשות בטל, וא"כ רב חסדא לא כדעת ר' חייא והוא יבאר כדברי ר' זירא שנאמר הקטרה בקומץ ובשיריים וכמו שבהקטרה שנאמרה בקומץ הקומץ לא

מבטל את חברו כך ההקטרה שנאמרה בשיריים הם לא מבטלים את הקומץ, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם התערב קומץ במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר מה שנקמצה עלתה לבעלים וזו שלא נקמצה לא עלתה לבעלים והקומץ לא מתבטל בטל, ולרבנן צריך להתבטל שמין במינו בטל וא"כ זה לדעת ר' יהודה וזה מובן לרב חסדא שהולכים אחר המבטל שהוא יכול להיות כמו הבטל שהרי מכל קצת ניתן לקמוץ וזה מין במינו שלא בטל אך לר' חנינא שהולכים אחר הבטל א"כ מדוע בטל הקומץ הרי הוא לא יכול לחזור לטבלו וא"כ זה לא כדעת ר' חייא, ויש לומר שניתן לבאר כדברי ר' זירא, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם התערב קומצה בשיירי חברתה לא יקטיר ואם הקטיר היא לא עלתה לבעלים והרי המבטל לא יכול להיעשות כמו הבטל והשיריים לא מבטלים את הקומץ ולרבנן ודאי בטל מין במינו וא"כ זה כר' יהודה, וגם כאן ניתן לבאר כדברי ר' זירא שגם בהקטרה שנאמרה בשיריים הקומץ לא מבטל את השיריים והם לא מבטלים את הקומץ, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם תיבלה בקצח או בשומשומין או בכל מיני תבלין כשרה שהיא מצה אלא שהיא נקראת מצה מתבולת ולכאורה משמע שהוא הרבה לה תבלין יותר ממצה וזה מובן למ"ד שהולכים אחר בטל שהבטל יכול להיעשות כמו המבטל לכשתתעפש היא תהיה כתבלין אך אם הולכים אחר המבטל הרי התבלין לא יכול להיעשות מצה, ויש לומר שמדובר שלא הרבה לה תבלין שרובה היא מצה ולא בטלה וכך מדויק ממה שכתוב מצה היא אלא שהיא נקראת מצה מתבולת.

כשעלה רב כהנא מבבל לא"י הוא מצא שבני ר' חייא אמרו שאם חילק עשרון והניחו בביסא,

דף כד וטבול יום נגע באחד מהם שהרי שנינו שהכלי מצרף את מה שבתוכו לקודש וזה דוקא כשהם נוגעים זה בזה אך כשאינם נוגעים לא או שאין הבדל, אמר להם רב כהנא וכי שנינו כלי מחבר הרי שנינו כלי מצרף והיינו כל שהוא, והם שאלו מה הדין אם הושיט טבול יום את אצבעו ביניהם אמר להם שאין כלי חרס מטמא מאוירו ולא דבר אחר, אח"כ שאל רב כהנא מה הדין אם יכולים לקמוץ מזה על זה האם הצירוף מועיל מדאורייתא או רק מדרבנן אמרו לו לא שמענו ושמענו כיצא בו ששנינו שני מנחות שלא נקמצו והתערבו זו בזו אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בני עצמה כשירות ואם לא פסולות וכשיכול לקמוץ הן כשירות אף שמה שעירב לא נגע, ורבא אומר שניתן להעמיד בגושים מחולקים שעשויים כמסרק ורבא הוכיח ממה ששנינו על הפסוק והרים ממנו מהמחובר שלא יביא עשרון בשני כלים ויקמוץ משמע שבכלי אחד כשני כלים הוא יכול לקמוץ, ואביי דוחה ששני כלים הכוונה שחקק מדה קטנה בתוך גדולה שאף שהם מעורבים למעלה אך בתוך המדה מפסיק מחיצות אך כלי אחד כשני כרים כגון עריבה של התרנגולים יש נגיעה אך כאן כשלא נגע כלל יש להסתפק.

ר' ירמיה מסתפק כשיש צירוף כלי וחיבור מים שמה ששנינו שכלי מצרף מה שבתוכו זה רק מה בתוכו ולא מה שבחוץ או שכיון שזה מחובר זה חיבור, וכן יש להסתפק כשיש חיבור מים וצירוף כלי והטבול יום נגע מבחוץ כשכלי מצרף רק בנגיעה בתוכו ולא בנגע בחוץ או שאין הבדל, ונשאר בתיקו.

רבא מסתפק אם חילק עשרון ונטמא חלקו ואח"כ הניחו בביסא וטבול יום נגע באותו טמא האם אומרים שהוא כבר שבע טומאה ולא יקבל טומאה נוספת, עמוד ב ואביי מוכיח שלא אומרים שבע לו טומאה שהרי שנינו שאם סדין נטמא מדרס ועשאו וילון הוא נטהר מהמדרס אך הוא טמא מגע מדרס ור' יוסי שאל וכי באיזה מדרס נגע זה אלא שאם יגע בו הזב הוא טמא ואפילו בסוף ולא אומרים שהוא כבר שבע טומאה, ורבא דחה שמי אמר שהזב נגע אחרי המדרס אולי הוא נגע בו קודם שזה טומאה חמורה שחלה על טומאה קלה אבל כששניהם זה טומאה קלה לא, אלא יש להוכיח מהסיפא שר' יוסי מודה בשני סדינים מקופלים שמונחים זה על זה וזב ישב עליהם שהעליון מטמא מדרס והתחתון נטמא מגע מדרס ולא אומרים ששבע לו טומאה, ויש לדחות ששם מדובר בבת אחת והספק כאן הוא בזה אחר זה.

רבא אומר שאם חילק עשרון והוא אבד והפריש אחר תחתיו ונמצא הראשון ושלשתם מונחים בביסא שהוא הכלי של המנחה

אם נטמא האבוד הוא והראשון מצטרפים והמופרש לא מצטרף ואם נטמא המופרש הוא והראשון מצטרפים והאבוד לא מצטרף ואם נטמא הראשון שניהם מצטרפים שכולם בני בקתה אחת מענין אחד, אביי אומר שגם אם נטמא אחד מהם שניהם מצטרפים שכולם בני בקתה אחת, וכן לענין קמיצה שאם קמץ מהאבוד שייריו והראשון נאכלים ומופרש אינו נאכל, ואם קמץ מהמופרש שייריו וראשון נאכלים והאבוד לא נאכל ואם קמץ מהראשון שניהם לא נאכלים, ואביי סובר שאפילו אם קמץ מאחד מהם שניהם לא נאכלים כי כולם בני בקתה אחת, ורב פפא מקשה וכי השיירים נאכלים הרי יש שישית מהקומץ שאינו קרב, ורב יצחק בר רב מרשיא שואל איך קרב הקומץ הרי שליש מהקומץ לא קרב ורב אשי מבאר שהקומץ תלוי בדעת הכהן וכשהוא קומץ זה על דעת העשרון האחד ולכן אחד נאכל ושנים לא נאכלים שלא יודעים מי היה בדעת הכהן לצרפו עם הראשון

דף כה משנה אם נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה עליו ואם יצא והקריבו הציץ לא מרצה כי הוא מרצה רק על הטמא ולא על היוצא. **גמרא** שנו בברייתא על הפסוק **ונשא אהרן את עוון הקדשים** ובאיזה עון מדובר שהרי בפיגול נאמר **לא יחשב וכוונתו נאמר לא ירצה** א"כ זה מרצה רק על טומאה שיש לה היתר בציבור, ור' זירא מקשה שנאמר שירצה על יוצא שיש לו היתר בבמה ואביי מבאר שכתוב **לרצון להם לפני ה'** שרק מה שהיה לפני ה' ולא עוון של יוצא ור' אילעא מקשה שירצה על עוון שמאל שיש לו היתר ביוה"כ, ואביי מבאר שכתוב **עוון והיינו עוון שהיה בו ודחינו אותו ולא יוה"כ** ששמאל כשר בו לכתחילה, ורב אשי מבאר שכתבו **עון הקדשים** ולא עון המקדישים, ורב סימא בר רב אידי אמר לרב אשי או שרב סימא בר רב אשי אמר לרב אשי שנאמר שהוא מרצה על עוון בעל מום שיש לו היתר בעוף כמו ששנינו שתמות וזכרות פוסל בבהמה ולא בעופות, אמר רב אשי שעל זה נאמר **לא ירצה, כי לא לרצון יהיה לכם.**

שנו בברייתא שאם דם נטמא וזרקו בשוגג ריצה ובמזיד לא ריצה וכל זה ביחיד אך בציבור בין בשוגג בין במזיד הוא ריצה אך בע"ז בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון **עמוד ב** לא ריצה, ויש להקשות ששנינו שהציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור, ורב יוסף מבאר שזה תלוי במחלוקת ר' יוסי ורבנן, ששנינו שלא תורמים מהטמא על הטהור ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה ובמזיד אינה תרומה ור' יוסי סובר שבין בשוגג בין במזיד תרומתו תרומה, אך יש לדחות שאמנם שמענו שר' יוסי לא קנס אך מנין שהציץ מרצה על האכילות והרי שנינו שר"א אמר שהציץ מרצה על אכילות ור' יוסי אמר שהציץ לא מרצה על האכילות, ויש להפוך שלר"א הציץ לא מרצה ולר' יוסי הציץ מרצה, ורב ששת דוחה ששנינו שאין לומר שחייבים על בשר שנטמא לפני זריקה משום טומאה שהרי נאמר **כל טהור יאכל בשר, והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה** מה שניתר לטהורים חייבים עליו משום טומאה ומה שאינו ניתר לטהורים לא חייבים עליו משום טומאה, ואין ללמוד שהנאכל לטהורים חייבים עליו ושאינו נאכל לטהורים לא חייבים עליו ובא להוציא לן ויוצא שאינן נאכלים לטהורים שהרי נאמר **אשר לה'** והוא מרבה, ואין לומר שנרבה פיגולים ונותרות אך באמת נותרות נכלל בלן, אלא הכוונה שנרבה פיגולים כנותרות ובא הפסוק **מזבח השלמים אשר למעט, ועדיף לרבות את אלו ולהוציא לן ויוצא שעדיף לרבות את מה שהיה לו שעת הכושר ולמעט מה שלא היתה לו שעת הכושר, ובשר שנטמא לפני זריקה ואכלו לאחר זריקה אין לחייב עליו משום טמא שהרי הציץ מרצה על טומאה ולא על יוצא, והרי ר"א הוא הסובר שזריקה לא מועילה ליוצא וכתוב להדיא שהציץ מרצה על האכילות, אלא מבאר רב חסדא שלא קשה מהברייתא של ריצה ציץ שזה כר"א ורבנן סוברים שלא מרצה, אך יש לדחות שאמנם שמענו שר"א סובר שהציץ מרצה על אכילות אך לא שמענו שהוא לא קנס, ויש לומר שכמו ששמענו לדעת ר' יוסי כך הוא לדעת ר"א ששנינו שר"א אמר לגבי תרומה שתורמתו תרומה בין בשוגג בין במזיד, אך יש לדחות שאמנם שמענו בתרומה שיהא קלה אך לא בקדשים החמור ויש לומר שא"כ מי הוא הסובר כך ומסתבר להעמיד כר"א שמצאנו שהוא**

סובר כך בתרומה אף שהיא קלה, ורבינא אומר שהציץ מרצה בטומאתו בין בשוגג בין במזיד אך זריקתו בשוגג ריצה ובמזיד לא ריצה, ורב שילא מבאר שבשוגג ריצה בין בשוגג בין במזיד אך טומאתו ריצה רק בשוגג ולא במזיד ויש להקשות לדעת רב שילא שכתוב להדיא שנטמא בין בשוגג בין במזיד, ויש לבאר כך שאם נטמא בשוגג וזרקו בין בשוגג ובין במזיד ריצה, דף כו ויש להוכיח ממה ששנינו שאם דם נטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה, ויש לבאר שהכוונה שהדם נטמא וזרקו בין בשוגג ובין במזיד הורצה ואם נטמא בשוגג הורצה ובמזיד לא הורצה.

משנה אם נטמאו שיירי המנחה או נשרפו או אבדו שירייה למדת ר"א היא כשרה ולמדת ר' יהושע היא פסולה. **גמרא** רב אומר שהמשנה מדברת כשנטמאו כל שייריה אך אם רק מקצת שירייה לא נחלקו, ולכאורה רב דיבר רק על נטמא ולא על שרוף ואבוד, ולכאורה אם רב סובר שכשנשאר זה מועיל א"כ גם באבוד ושרוף כשירה ואם מה שנשאר לא מועיל גם בנטמאת היא תפסל ואם הוא סובר שהנשאר לא מועיל אך בנטמאת יש ריצה ציץ א"כ גם בנטמאו כל שייריה היא כשרה, ויש לומר שרב סובר שהנשאר מועיל והוא נקט טומאה שהיא נזכרה הראשונה במשנה והוא הדין אבוד ושרוף, וכן שנינו שר' יהושע אומר שאם נשאר בכל הזבחים כזית בשר או חלב יכול לזרוק את הדם ואם נשאר כחצי זית בשר או חלב אינו זורק את הדם ובעולה יכול לזרוק את הדם כי כולה כליל ובמנחה אפילו אם כולה קיימת לא יזרוק ולכאורה מה שייך זריקה במנחה, ומבאר רב פפא שהכוונה למנחת נסכים שהיינו אומרים שהיא מגיעה בגלל הזבח א"כ היא כגוף הזבח, קמ"ל שלא, ור' יוחנן אמר בשם ר' ישמעאל ויש שאמרו בשם ר' יהושע בן חנניה שהמקור לכך שבנשאר רק חלב יכול לזרוק את הדם שכתוב בפסוק **והקטיר החלב לריח ניחוח לה'** גם כשיש רק חלב ואין בשר ומצאנו חלב וגם אם נשאר יותרת ושתי כליות יזרוק שהרי כתוב שבמנחה כשכולה קיימת לא יזרוק משמע שאם נשאר יותרת ושתי כליות יזרוק, ר' יוחנן אמר שלומדים יותרת ושתי כליות מהפסוק **לריח ניחוח** שכל מה שעולה לריח ניחוח יכול לזרוק עליו וצריך לכתוב חלב וגם ריח ניחוח שאם היה כתוב חלב לא היינו לומדים יותרת ושתי כליות ואם היה כתוב לריח ניחוח היינו אומרים שגם על המנחה יכול לזרוק לכן כתוב חלב שהוא מגוף הזבח.

משנה אם לא קידש את הקומץ בכלי שרת פסול ור"ש מכשיר, אם הקטיר את הקומץ בשני חלקים היא כשרה. **גמרא** רב יהודה בר ר' חייא ביאר שר"ש למד מהפסוק **קדש קדשים היא כחטאת וכאשם** שאם בא לעובדה ביד עובד בימין כחטאת ואם בא לעובדה בכלי עובד בשמאל כאשם, ור' ינאי מבאר שאחרי שכבר קמץ מכלי שרת יכול להעלותו כרצונו אפילו בהמינו ואפילו במקידה של חרס.

ר"נ בר יצחק אומר שגם ר"ש מודה שקומץ טעון קידוש, ויש להקשות ששנינו שהקטר חלבים ואברים ועצים שהעלה ביד בכלי או בימין או בשמאל כשרים, קומץ לבונה שהעלם בין ביד בין בכלי בין בימין בין בשמאל כשרים וזה לא כדברי רב יהודה בר ר' חייא, ויש לומר שהוא למד את הברייתא לצדדים שביד בימין ובכלי בין בימין ובין בשמאל, ויש להוכיח שלא כדברי ר"נ ממה ששנינו שאם קמץ שלא מכלי שרת וקדשו שלא בכלי שרת והעלה והקטיר שלא בכלי שרת פסול ור"א ור"ש מכשירים במתן כלי א"כ בכלי כשר בלי כלי שרת, ויש לבאר שהכוונה רק מתן כלי ואילך, ויש להוכיח ממה ששנינו שחכמים אומרים שקומץ טעון כלי שרת שקומצו מהכלי שרת ומקדשו בכלי שרת ומעלה ומקטירו בכלי שרת, ור"ש אומר שאחר שקמץ מכלי שרת יכול להעלותו שלא בכלי שרת משמע שלר"ש לא צריך קידוש בכלי לקומץ, ור"נ בר יצחק יבאר בדברי ר"ש שאחר שקמצו וקדשו בכלי שרת יכול להעלותו ולהקטירו, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם קמץ בימין ונתן לשמאלו יחזיר לימינו ואם קמץ בשמאלו **עמוד ב** וחשב עליו בחוץ למקומו או חוץ לזמנו זה לא מועיל לעשותו פיגול ופסול ואין בו כרת אך אם קמץ בימינו וחשב חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם חשב חוץ לזמנו לר"א הוא פיגול ויש בו כרת וחכמים אומרים שכיון שנתן בשמאל פסלה מתנתו ולא מועיל מחשבה, וכיוון שלשיתם צריך קידוש בכלי ואם נתן

בשמאל זה כדס שנשפך מהצואר לרצפה ואספו שפסול ומשמע שר"א ור"ש לא הצריכו מתן כלי ולא כר"נ וזה ראייה לדברי רב יהודה בר ר' חייא, ואין להקשות משם לר' ינאי שהוא יסבור כמו התנא דלעיל שמכשיר עבודה בשמאל והוא לא יבאר את הברייתא לצדדים.

רבי"ל אומר שמה שכתוב שבהקטיר פעמיים כשרה זה רק בפעמיים ולא יחלקה שוב ור' יוחנן אומר שניתן לחלק שוב ואפילו פעמי פעמים ור' זירא מבאר שהם נחלקו שריב"ל סובר שאין קומץ פחות משני זיתים ואין הקטרה פחות מכזית ולכן יכול לחלק רק פעם אחת, ור' יוחנן סובר שיש קומץ פחות משני זיתים וא"כ גם בחלוקה הראשונה יש פחות מכזית בכל חלק וא"כ יכול לחלק שוב ולהקטיר פחות מכזית.

לר' חנינא הקומץ מתיר את השיריים באכילה משתמשול בו האור ור' יוחנן סובר שרק משיוצת האור ברובו, ורב יהודה ביאר לרבה בר רב יצחק שר' יוחנן למד מהפסוק והנה עלה קיטור הארץ כקיטור הכבשן והכבשן מעלה קיטור רק משיוצת האור ברובו, ורבי בר רב אדא אמר לרבא שתלמידך רב עמרם הביא ממה ששנו על הפסוק על המזבח כל הלילה שלכאורה מדובר בדברים שדרכם להקרב בלילה כגון אברים ופדרים שהוא מקטיר אותם כבא השמש והם מתעכלים והולכים כל הלילה ודברים שדרכם להקריב ביום כגון קומץ לבונה קטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים מעלה ומקטירים עם בא השמש, אך קשה שזה דברים שדרכם להקריב ביום, אלא הכוונה עם בא השמש ומה שמוקטר בלילה שמתעכל כל הלילה ומרבים מזאת תורת העולה והרי לא שייך עם בא השמש שהאש תוצת ברובו, ויש לומר שמה שהמזבח קולט שלא יהיה לינה מספיק שמשלה בו האור אך להתיר שיריים צריך שיוצת האור ברובו, ור"א למד בברייתא מבוא השמש ומדובר במה שפקע מהמזבח וכן ביאר רב דימי בשם ר' ינאי, אך קשה שר' ינאי אמר שקטורת שפקעה מהמזבח לא מחזירים אפילו קרטים החשובים שיש בה, ורב חנינא בר מניומי שנה אצל ר"א בן יעקב שלמדו מהפסוק אשר תאכל האש את העולה על המזבח שמחזירים עיכולי עולה ולא מחזירים עיכולי קטורת, ויש לומר שכאן מוחקים קטורת.

ר' אסי אמר שכשר"א שנה מנחות הוא הסתפק בקומץ שסידרו וסידר עליו את המערכה האם זה דרך הקטרה או לא, ונשאר בתיקו, וחזקיה הסתפק בזה האם כשהתורה אמרה על העצים הכוונה דוקא או שכיון שכתוב פסוק נוסף אשר תאכל האש את העולה על המזבח אם ירצה יעשה כך ואם ירצה ישים על דבר אחר, ונשאר בתיקו.

רב יצחק נפחא הסתפק במקרה שסידר אברי בצד המערכה ואין ספק למ"ד שעל הכוונה ממש,

דף כז וכתוב כאן על העצים והספק הוא למ"ד שעל הכוונה גם סמוך וא"כ גם כאן מועיל סמוך או שלומדים מעל העצים כמו מעל המזבח שעל הכוונה ממש.

משנה מיעוט חסרון בקומץ מעכב את רובו וכן מיעוט השמן מעכב את רובו סולת ושמן מעכבים זה את זה קומץ ולבונה מעכבים זה את זה. גמרא ממה שהתורה כפלה את הפסוק מלא קומצו לומדים שחסרון מעכב בקומץ וכן חסרון מעכב בעשרון שכתוב מסלתה שאם חסר ממנה כל שהוא פסולה, מיעוט היין מעכב את רובו שכתוב ככה, מיעוט השמן מעכב את רובו שכתוב במנחת נסכים ככה, ובמנחת נדבה כתוב ומשמנה שאם חסר כל שהוא מהשמן פסול, שמן וסולת מעכבים זה את זה שכתוב מסלתה ומשמנה, מגרשה ומשמנה, קומץ ולבונה מעכבים זה את זה שכתוב על כל לבונתה, ואת כל הלבונה אשר על המנחה.

משנה שני שעירי יוה"כ מעכבים זה את זה, שני כבשי עצרת מעכבים זה את זה סדרים ובזיכים מעכבים זה את זה שני מינים שבנזיר, ג' מינים שבפרה, ד' שבתודה, ד' שבלולב, וד' שבמצורע, וז' הזאות שבפרה וז' הזיות שעל בין הבדים ובבית הפרוכת ושעל מזבח הזהב מעכבים זה את זה. גמרא שני שעירי יוה"כ מעכבים שכתוב בהם חוקה, ובכבשי עצרת כתוב הויה, ובשתי חלות כתוב הויה בשני סדרים ובזיכים כתוב חוקה ולכן הן גם מעכבים זה את זה, בנזיר כתוב כן יעשה, וג' שבפרה שכתוב בה חוקה, ד' שבתודה שהיא הוקשה לנזיר שכתוב זבח תודת שלמיו ולמדו משם לרבות שלמי נזיר, ד' שבמצורע שכתוב תורת

המצורע, ד' שבלולב שכתוב ולקחתם שהלקיחה תהיה תמה, ורב חנן בר רבא אומר שבלולב מעכב רק אם אין לו אך כשיש לו אינם מעכבים, אך קשה ששנינו שד' מינים של הלולב שנים מהם עושים פירות ושנים אינם עושים פירות העושים פירות זקוקים לשאינם עושים ושאינם עושים זקוקים לעושים ואדם לא יוצא בהם ידי חובתו עד שיהיו כולם באגודה אחת וכן ההרצאה בישראל היא רק כשהם באגודה אחת שכתוב הבונה שמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה, ויש לומר שנחלקו בזה תנאים ששנינו שלולב כשר בין אגוד ובין שאינו אגוד ור' יהודה סובר שאגוד כשר ושאינו אגוד פסול וטעמו הוא שלומדים גזירה שוה קיחה קיחה מאגודת אזור כמו ששם זה באגודה כך בלולב זה באגודה, ורבנן לא למדו את הגזירה שוה, אך קשה ממה ששנינו לולב מצוה לאגדו ואם לא אגדו כשר, שהרי לר' יהודה פסול בלא אגדו ולרבנן א"צ לאגדו כלל, ויש לומר שגם לרבנן זה מצוה מצד זה קלי ואנוהו.

בז' הזאות שבפרה כתוב חוקה וז' הזאות שעל בין הבדים ושעל מזבח הזהב והפרוכת של יוה"כ מעכבות זו את זו שכתוב ביוה"כ חוקה ובשל פר כהן משיח ופר העלם של ציבור ושעירי ע"ז לומדים כמו ששנינו ועשה לפר כאשר עשה לפר הראשון ובא לכפול בהזאות ללמד עמוד ב שאם חיסר אחת מהמתנות לא עשה כלום.

שנו בברייתא בז' הזאות של פרה שאם עשאו שלא לשמם או שאינם מכוונות כנגד פתח ההיכל פסולות ושכפנים ושכמצורע שלא לשמם פסולות ושלא מכוונות כשרות, ויש ברייתא שגם בפרה כשרות שלא מכוונות, אמר רב חסדא שנחלקו בזה ר' יהודה ורבנן ששנינו שאם מחוסרי כיפורים נכנסו לעזרה בשוגג חייב חטאת ובמזיד ענוש כרת וק"ו טבול יום ושאר טמאים, טהורים שנכנסו לפני ממציצתם להיכל כולו לוקים ומבית הפרוכת אל פני הכפורת במיתה, ולר' יהודה בכל ההיכל ומבית הפרוכת לוקים ומול פני הכפורת במיתה, ונחלקו בפסוק ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת את הקדש מבית הפרוכת אל פני הכפורת אשר על הארון ולא ימות לרבנן אל הקודש בלא יבא מבית הפרוכת ולפני הכפורת בלא ימות, ואם נאמר כר' יהודה מדוע התורה לא כתבה אל הקודש ואל פני הכפורת ולא צריך לכתוב מבית הפרוכת והיינו לומדים ק"ו שאם חייב בהיכל ודאי חייב מבית הפרוכת והתורה כתבה מבית הפרוכת ללמד ששניהם במיתה, ור' יהודה למד שאם היה כתוב אל הקודש ולא היה כתוב מבית הפרוכת היינו אומרים שקודש הכוונה מבית הפרוכת אבל בהיכל אין אפילו לאו, ורבנן סוברים שלא יתכן לומר כך שהרי כל ההיכל נקרא קודש שכתוב והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשים, ור' יהודה סובר שאם היינו אומרים כרבנן התורה היתה צריכה לכתוב אל הקודש ומבית הפרוכת ואין צורך לכתוב אל פני הכפורת וממילא היינו לומדים שאם מבית הפרוכת במיתה ק"ו שאל פני הכפורת במיתה והתורה כתבה אל פני הכפורת ללמד שרק שם זה במיתה ומבית הפרוכת זה באזהרה, ורבנן סוברים שאכן לא צריך לכתוב אל פני הכפורת והתורה כתבה את זה למעט שלא חייב בכניסה דרך משופש מאחרי החומה כמו שר"א בן יעקב למה מהפסוק אל פני הכפורת קדמה שזה בנין אב לכל מקום שכתבו אל פני הכוונה פני מזרח, ור' יהודה סובר שא"כ היה צריך לכתוב פני ומדוע כתוב אל פני ללמד שאל דוקא, ורבנן סוברים שאל לאו דוקא, ולר' יהודה שלומד שאל פני הכפורת זה דוקא א"כ גם הפסוק והזה אל נוכח הוא דוקא וצריך שהזאות של פרה יהיו מכוונות ורבנן סוברים שכמו שאל נוכח הוא לאו דוקא כך אל פני הוא לאו דוקא, ורב יוסף מקשה שאם אל הוא דוקא א"כ במקדש שני שלא היה ארון לא עשו הזאות, מבאר רבה בר עולא שלומדים מהפסוק וכפר את מקדש הקודש והיינו מקום המקודש לקודש.